

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yer alan sorularımın Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygı ile dilerim.28/12/2015

Şenal Sarihan
Ankara Milletvekili

6360 Sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile büyükşehir belediyelerinin sınırları, il mülki sınırları olarak belirlenmiştir. Sayılan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı bulundukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

Kanun düzenlemesi kapsamında ayrıca, bu illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır. Tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerine İl Özel İdaresi Kanunu ve diğer mevzuatla verilmiş olan yetki, görev ve sorumluluklarının; bakanlıklar, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatları, hazine, valilikler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları veya ilçe belediyeleri tarafından yerine getirileceği düzenlenmiştir. Kanun kapsamında yapılan bu düzenlemeler, mahalli idarelere özellikle ilçe belediyelerine yeni ve çok farklı görevler getirmiş, dolayısıyla ciddi mali ve finans sorunları ile karşı karşıya bırakmıştır. Bu durum, 6360 Sayılı kanun ile belediyeler açısından getirilmiş düzenlemeler kapsamında, merkezi yönetimle yerel yönetimler arasında gerçekleştirilmiş olan yeni hizmet bölüştürülmesi yanında, gelirlerin de buna uygun şekilde bölüştürülmesini gerekli kılmaktadır. Bu zorunluluk, Anayasa’da idarenin kuruluşunu düzenleyen hükümlerde yer alan “kamu hizmetlerinin görülmesinde verim ve uyumun sağlanması”, “mahalli idarelerin mahalli ihtiyaçları gereği gibi karşılaması ve “toplum yararının korunmasının gerçekleşmesi” ilkelerinin de bir gereğidir.

6360 Sayılı Kanunun “çeşitli hükümler” başlıklı 3. Maddesinin 8. ve 9. Fıkralarında, “il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde; 3213 sayılı Kanuna göre verilen maden ruhsatları için il özel idareleri ve köylere hizmet götürme birliklerine verilen Devlet hakkı, I (a) grubu madenler için alınan harçlar ile aynı Kanuna göre valiliklerce yapılan I (a) grubu maden ihalelerinden elde edilen gelirler, genel bütçeye gelir kaydedilir, elde edileceği tahmin edilen bu gelirler esas alınarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konulur. Bu ödenekler öncelikle madenin veya jeotermal ve doğal mineralli su kaynaklarının bulunduğu yere en yakın yerleşim yerlerinin altyapı ve mahalli müşterek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine aktarılır. Aktarılan bu ödenekler Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları aracılığı ile kullanılır.” Düzenlemesi yer almaktadır.

Ancak, bu düzenlemeye karşın maden ruhsatlarından verilen devlet hakkı kullanılmamakta, bu kapsamda elde edilen harçlar ve gelirler karşılığı ödenek Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesine konulmamakta, dolayısıyla ilgili belediyeler bu gelirlerden yararlandırılmamakta ve mağdur edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Maden Kanununda düzenlenmiş olan devlet hakkı ve bu kapsamdaki kaynak olanağı her yıl düzenli olarak kullanılmakta mıdır? Bu hakkın son iki yıldır kullanılmamasının nedeni nedir?
- 2) Devlet hakkı olarak geçen dönem ve içinde bulunduğumuz dönem bütçesine kaydedilmiş olan gelirin miktarı nedir?
- 3) Bu gelirler karşılığı olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine konulan ödenek tutarı nedir? Bu tutardan İçişleri Bakanlığına bütçesine aktarılan miktarı nedir?
- 4) Son üç yıl içerisinde devlet hakkı gelirlerden, madenin veya jeotermal ve doğal mineralli su kaynaklarının bulunduğu yere en yakın yerleşim yerlerinin altyapı ve mahalli müşterek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları aracılığı ile kullandırılmış olan toplam gelirin miktarı nedir?
- 5) Son üç yıl içerisinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları aracılığı ile açıklanan amaçlarla hangi Büyükşehir İlçe Belediyelerine, kurum ve kuruluşlara ne kadar gelir aktarılmıştır?
- 6) Devlet hakkı, harç ve ihale gelirlerinin tahmini bedeli karşılığı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine konulan ödeneğin, İçişleri Bakanlığı bütçesine aktarılması yerine doğrudan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları bütçesine aktarılması konusunda herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?